

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BRAȘOV
SECȚIA CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. (...)/(...)/2016

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 13 aprilie 2017

Completul constituit din:

PREȘEDINTE judecător

Judecător

Judecător

Grefier

Pentru astăzi fiind amânată pronunțarea asupra cererii de sesizare a Înaltei Curte de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept vizând următorul aspect :

Dacă dispozițiile art.1 și art.10 din Decretul-lege nr.118/1990, cu modificările și completările ulterioare, combinate cu dispozițiile art.14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pot fi interpretate în sensul că existența unei hotărâri judecătorești definitive și/sau irevocabile prin care s-a constatat calitatea de persoană îndreptățită la beneficiile prevăzute de Decretul-lege nr.118/1990 a unui membru al familiei reclamantului face obligatorie recunoașterea calității de persoană îndreptățită și a reclamantului, fără a mai fi necesară coroborarea acestei hotărâri, sau a prezumției pe care o generează, cu alte probe.

Dezbaterile în cauza de față au avut loc în ședința publică din data de 06 aprilie 2017, când părțile au lipsit, cele consemnate fac parte integrantă din prezenta decizie.

Instanța, din lipsă de timp pentru deliberare, a amânat pronunțarea pentru data de 13 aprilie 2017.

În deliberare,

CURTEA,

Analizând lucrările dosarului,

I. Constată admisibilitatea sesizării, în conformitate cu prevederile art.519 din Codul de procedură civilă adoptat prin Legea nr.134/2010, motivat de faptul că:

1. de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art.1 alin.(1) și art.10 alin.(1) din Decretul-Lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, **depinde soluționarea pe fond a cauzei**, întrucât:

- se pune în cauză problema de drept a conflictului între puterea lucrului judecat, ca prezumție mijloc de probă cu valoare absolută, pe de o parte, și necesitatea coroborării acestei prezumții cu alte probe, astfel cum această necesitate rezultă din considerentele Deciziei nr.(...)/13.10.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr.866 din 27 noiembrie 2014), pe de altă parte;

- obiectul cauzei îl constituie recursul declarat de împotriva sentinței civile nr.(...)/CA/06.07.2016, prin care Tribunalul Brașov – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea reclamantei și, în consecință, a anulat Decizia nr. (...)/05.02.2016 și Decizia nr. (...)/04.03.2016, emise de pârâta și a constatat că reclamanta se află în situația prevăzută de art.1 alin.(1) lit.e) din Decretul lege nr.118/1990 și a obligat pârâta să acorde reclamantei drepturile prevăzute de acest articol, aferente perioadei 15.08.1952-18.04.1960, începând cu data de 01.11.2015;

- aspectul esențial supus dezlegării primei instanțe a fost acela de a stabili dacă reclamanta a fost strămutată, după data de 6 martie 1945, pe motive politice, într-o altă localitate;

- pentru a ajunge la concluzia că reclamanta îndeplinește cerințele enunțate mai sus, pentru a beneficia de drepturile prevăzute de Decretul lege nr.118/1990, instanța de fond a avut în vedere doar două mijloace de probă: registrul agricol, din care rezultă componența familiei din care reclamanta făcea parte în perioada de referință și puterea lucrului judecat a Deciziei nr. (...)/R/17.12.2013 pronunțată de Curtea de Apel Brașov, din care rezultă că membrii familiei reclamantei au fost strămuțați, pe perioada 15.08.1952-18.04.1960, în localitatea , județul , unde exista un lagăr de muncă la

- pentru a reține puterea de lucru judecat, instanța de fond a făcut interpretarea Decretului lege nr.118/1990 și prin prisma art.14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, apreciind astfel că nu sunt permise distincții discriminatorii între membrii aceleiași familii;

- cauza nu poate fi soluționată pe fondul său decât după ce se stabilește în mod clar dacă hotărârea definitivă anterioară, prin care s-a constatat calitatea unui membru al familiei reclamantei de persoană îndreptățită la beneficiile Decretului lege nr.118/1990, are valoare absolută sau trebuie ca instanța să facă verificări suplimentare și să administreze probe în sensul că însăși reclamanta are calitatea de persoană îndreptățită.

2. problemele de drept enunțate *sunt noi* deoarece, urmare a consultării jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o altă hotărâre.

De asemenea, sub acest aspect, instanța reține că problemele supuse dezlegării prin prezenta hotărâre au apărut în practică drept urmare a interpretării diferite date de către instanțele de contencios administrativ Deciziei nr. (...)/13.10.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (publicată în Monitorul Oficial partea I, nr.866/27.11.2014).

Altfel, unele instanțe au considerat că în cazul existenței unei hotărâri judecătorești definitive (sau irevocabile, după caz), prin care deja s-a constatat calitatea de persoană îndreptățită a unui membru al familiei reclamantului din litigiul dedus judecării, nu mai este necesară decât probarea calității reclamantului de component al aceleiași familii cu beneficiarul hotărârii definitive anterioare, pentru a se trage concluzia că și reclamantul este îndreptățit la beneficiile prevăzute de Decretul lege nr.118/1990.

Alte instanțe au apreciat că, din contră, existența hotărârii definitive anterioare în sensul arătat mai sus nu este suficientă, ci trebuie ca în cazul fiecărei persoane să fie administrate toate dovezile din care să rezulte calitatea acesteia de beneficiar al prevederilor Decretului lege nr.118/1990, astfel cum s-a statuat prin Decizia nr. (...)/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În ce privește cerința nouității prevăzută de dispozițiile art.519 din Codul de procedură civilă ca o condiție de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, instanța apreciază că o interpretare restrictivă a cerinței nouității problemei de drept supuse dezlegării ar avea efectul golirii de conținut a mecanismului hotărârii prealabile, care are drept scop prevenirea dezvoltării practicii neunitare și l-ar face, în fapt, inabordabil de către instanțele de judecată care se confruntă cu necesitatea dezlegării unitare a chestiunii respective, având în vedere și diferența de regim dintre mecanismul evocat mai sus și cel al recursului în interesul legii, cel din urmă nefiind la îndemâna instanței care soluționează cauza.

3. problemele de drept *nu fac obiectul* unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data de 13 aprilie 2017.

II. Expunerea succintă a procesului.

Prin acțiunea introductivă, intimata-reclamantă a solicitat, în contradictoriu cu recurenta-pârâtă, recunoașterea calității sale de titular al drepturilor conferite de Decretul lege nr.118/1990 pe perioada 15.01.1952, începând cu data de 01.11.2015, având în vedere că, împreună cu familia a fost strămutată, în perioada 1952-1960, în lagărul de muncă din arondat localității, județul, fapt ce rezultă din adresa nr.9402/25.11.2013 a actualului oraș I., județul B.și din punerea în drepturi a fraților săi, și, în urma unor acțiuni în instanță.

Prin întâmpinare, pârâta a solicitat respingerea acțiunii reclamantei, învederând că nu există dovezi cu privire la faptul că reclamanta a fost strămutată, iar faptul că pentru frații reclamantei s-a stabilit că au fost persecutați din motive politice, prin strămutare, nu poate conduce în mod automat la concluzia că și reclamanta a suferit același tip de persecuție, câtă vreme din înscrisurile depuse de aceasta nu rezultă aceste aspecte.

Prin sentința civilă nr. (...)/CA/06.07.2016, Tribunalul Brașov – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a admis acțiunea reclamantei și, în consecință, a anulat Decizia nr. (...)/05.02.2016 și Decizia nr. (...)/04.03.2016, emise de pârâta și a constatat că reclamanta se află în situația prevăzută de art.1 alin.(1) lit.e) din Decretul lege nr.118/1990 și a obligat pârâta să acorde reclamantei drepturile prevăzute de acest articol, aferente perioadei 15.08.1952-18.04.1960, începând cu data de 01.11.2015;

- aspectul esențial supus dezlegării primei instanțe a fost acela de a stabili dacă reclamanta;

Pentru a ajunge la concluzia că reclamanta a fost strămutată, după data de 6 martie 1945, pe motive politice, într-o altă localitate și, astfel, îndeplinește cerințele legale pentru a beneficia de drepturile prevăzute de Decretul lege nr.118/1990, instanța de fond a avut în vedere două mijloace de probă: registrul agricol, din care rezultă componența familiei din care reclamanta făcea parte în perioada de referință și puterea lucrului judecat a Deciziei nr. (...)/R/17.12.2013 pronunțată de Curtea de Apel Brașov, din care rezultă că membrii familiei reclamantei au fost strămutați, pe perioada 15.08.1952-18.04.1960, în localitatea, județul, unde exista un lagăr de muncă la

Pentru a reține puterea de lucru judecat, instanța de fond a făcut interpretarea Decretului lege nr.118/1990 și prin prisma art.14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, apreciind astfel că nu sunt permise distincții discriminatorii între membrii aceleiași familii.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs pârâta, criticând-o, în esență, sub aspectul greșitei aplicări a normelor de drept material, arătând că în cauză nu a fost dovedită calitatea reclamantei de persoană îndreptățită.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemelor de drept:

Părțile și-au exprimat punctul de vedere cu privire la dezlegarea problemelor de drept, după cum urmează.

Intimata-reclamantă consideră că solicitarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept este un drept al instanței de recurs, însă precizează că sentința civilă nr. (...)/2016 a Tribunalului Brașov este temeinică, legală și la adăpost de orice critică, respectând integral cerințele legilor României și cele ale CEDO.

La rândul său, recurenta-pârâtă a învederat că lasă la aprecierea instanței de recurs necesitatea sesizării Înaltei Curți de casație și Justiție în vederea dezlegării unei chestiuni de drept.

În ce privește fondul chestiunii de drept indicate de instanță, recurenta arată că punctul său de vedere este în sensul că o hotărâre judecătorească anterioară, prin care s-a constatat calitatea de persoană îndreptățită în sensul Decretului lege nr.118/1990 în beneficiul membrilor familiei reclamantei, poate constitui probă în sensul art.10 alin.(1) din DL 118/1990 doar prin coroborare cu toate celelalte înscrisuri pe care reclamanta avea obligația să le administreze în fața instanței, în virtutea principiului că sarcina probei aparține reclamantului și nu pârâtului.

De asemenea, recurenta mai arată că formularea unor cereri/acțiuni pe cale separată de către membrii aceleiași familii este binevenită, întrucât instanța are posibilitatea să stabilească

pentru fiecare în parte natura și durata persecuției suferite de acesta, care poate fi diferită de la caz la caz.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. Normele de drept intern ce urmează a fi supuse dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt cele cuprinse în art.1 alin.(1) și art.10 alin.(1) din Decretul-Lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri și în lit."d" a aceluiași alineat, care au următorul cuprins:

Art.1, alin.(1): „*Constituie vechime în muncă și se ia în considerare la stabilirea pensiei și a celorlalte drepturi ce se acordă, în funcție de vechimea în muncă, timpul cât o persoană, după data de 6 martie 1945, pe motive politice:*

a) a executat o pedeapsă privativă de libertate în baza unei hotărâri judecătorești rămasă definitivă sau a fost lipsită de libertate în baza unui mandat de arestare preventivă pentru infracțiuni politice;

b) a fost privată de libertate în locuri de deținere în baza unor măsuri administrative sau pentru cercetări de către organele de represiune;

c) a fost internată în spitale de psihiatrie;

d) a avut stabilit domiciliu obligatoriu;

e) a fost strămutată într-o altă localitate.”;

Art.10 alin.(1): „*Dovedirea situațiilor prevăzute la art. 1 se face, de către persoanele interesate, cu acte oficiale eliberate de organele competente, iar în cazul în care nu este posibil, prin orice mijloc de probă prevăzut de lege*”.

Trebuie menționat că textele citate mai sus nu au mai fost modificate de la republicarea Decretului lege nr.118/1990 în anul 2009.

Aceste norme de drept, ce urmează a fi dezlegate, se circumscriu „materiei contenciosului administrativ, având în vedere că, potrivit art.10 alin.(5) din Decretul-Lege nr.118/1990, împotriva deciziei prin care se soluționează cererile pentru stabilirea drepturilor titularilor, prevăzute de decretul-lege, persoana interesată poate face contestație potrivit legii contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Trebuie menționat că în formularea chestiunilor de drept nu a fost indicată o anumită situație din cele cinci prevăzute de alin.(1) al art.1 din Decretul lege nr.118/1990, întrucât în toate cele cinci cazuri problema de drept care se pune este identică.

2. Alte norme interne relevante, în vederea analizei chestiunilor supuse dezlegării Înaltei Curți, sunt cuprinse tot în Decretul-Lege nr.118/1990: art.3 alin.(2), art.4 alin.(1), (2), art.5 alin.(1), (2), (4), art.8 alin.(1), (2), art.9, art.11, în toate aceste norme fiind reglementate drepturile de care beneficiază persoanele aflate în ipotezele reglementate de art.1 alin.(1).

De asemenea, prezintă relevanță și dezlegarea dată art.1 alin.(1) lit.d) din Decretul-lege nr.118/1990 de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. (...) /13.10.2014 (publicată în Monitorul Oficial partea I, nr.866/27.11.2014).

Prin această decizie a fost admisă sesizarea formulată, în temeiul art.519 din Codul de procedură civilă, de către Curtea de Apel Brașov și au fost stabilite următoarele:

„1. În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, pot beneficia de drepturile prevăzute de decretul-lege și persoanele care făceau parte, în perioada de referință, din categorii sociale necompatibile cu orânduirea socială instaurată în România după data de 6 martie 1945, cum ar fi cazul chiaburilor, în măsura în care fac dovada că se încadrează în una dintre ipotezele reglementate de lit. a) - e) ale aceluiași alineat și îndeplinesc și celelalte condiții impuse de lege.

2. În interpretarea dispozițiilor art. 1 alin. (1) lit. d) din Decretul-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura

instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare:

a) noțiunea de "domiciliu obligatoriu" se referă numai la situația în care a fost instituită măsura administrativă de stabilire a domiciliului obligatoriu, cu consecința îngrădirii dreptului de alegere în mod liber a domiciliului, iar nu și la cazurile în care persoana în cauză și membrii familiei sale au avut limitată doar libertatea de circulație;

b) pot beneficia de drepturile prevăzute de decretul-lege membrii familiei - soțul/soția și copiii - ai persoanei care a avut stabilit domiciliul obligatoriu și care au locuit împreună cu aceasta în perioada de referință, sub rezerva îndeplinirii aceluiași condiții ca și persoana principal vizată de măsura administrativă."

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe.

La Curtea de Apel Brașov – secția de contencios administrativ și fiscal există, în problema supusă dezlegării, două opinii jurisprudențiale.

Potrivit primei opinii, în cazul existenței unei hotărâri judecătorești definitive (sau irevocabile, după caz), prin care deja s-a constatat calitatea de persoană îndreptățită a unui membru al familiei reclamantului din litigiul dedus judecătii, nu mai este necesară decât probarea calității reclamantului de component al aceleiași familii cu beneficiarul hotărârii definitive anterioare, pentru a se trage concluzia că și reclamantul este îndreptățit la beneficiile prevăzute de Decretul lege nr.118/1990.

Această opinie se regăsește în următoarele hotărâri, anexate prezentei: Decizia nr. (...)/R/27.09.2016; Decizia nr. (...)/R/07.10.2015, ambele pronunțate de Curtea de Apel Brașov – secția de contencios administrativ și fiscal, în dosarele nr. (...)/(...)/2016, respectiv nr. (...)/(...)/2015.

În cea de-a doua opinie jurisprudențială s-a apreciat că existența hotărârii definitive anterioare în sensul arătat mai sus nu este suficientă, ci trebuie ca în cazul fiecărei persoane să fie administrate toate dovezile din care să rezulte calitatea acesteia de beneficiar al prevederilor Decretului lege nr.118/1990, astfel cum s-a statuat prin Decizia nr. (...)/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. S-a reținut că puterea de lucru judecat nu poate avea caracter absolut, întrucât, așa cum s-a reținut în Decizia nr. (...)/13.10.2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, evocată mai sus, fiecare situație trebuie analizată în particular, sub aspectul îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege, iar după data publicării deciziei Înaltei Curți în Monitorul Oficial (27.11.2014), aceasta este obligatorie pentru toate instanțele, potrivit art.521 alin.(3) din Codul de procedură civilă, astfel că nu pot fi pronunțate hotărâri care să contrazică această decizie.

Această opinie se regăsește în următoarele hotărâri, de asemenea anexate: decizia nr. (...)/R/20.10.2016, pronunțată de Curtea de Apel Brașov-secția de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. (...)/(...)/2016; decizia nr. (...)/R/20.10.2016, pronunțată de Curtea de Apel Brașov-secția de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. (...)/(...)/2016; decizia nr. (...)/R/26.02.2015, pronunțată de Curtea de Apel Brașov-secția de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. (...)/(...)/2014.

4. Prezentarea jurisprudenței naționale relevante pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei.

Urmare a căutării jurisprudenței naționale în programul ECRIS (prin portalul EMAP), au fost identificate următoarele hotărâri:

- Decizia nr.224/R/17.03.2016, pronunțată de Curtea de Apel Târgu Mureș – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. (...)/(...)/2014, prin care s-a statuat că recunoașterea printr-o hotărâre judecătorească anterioară a drepturilor prevăzute de art. 1 litera d) din Decretul-lege 118/1990 în favoarea fratelui reclamantei, născut potrivit susținerilor acesteia în anul 1933, nu determină automat acordarea aceluiași drepturi reclamantei, care nu a probat faptul că, în perioada pentru care solicită acordarea drepturilor, nu a putut să se încadreze în muncă în funcții pentru care avea pregătirea profesională respectiv că îndeplinea condițiile prevăzute de reglementările în vigoare pentru a se încadra în muncă;

- sentința civilă nr. (...)/22.4.2016 pronunțată de Tribunalul Caraș-Severin – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în dosarul nr. (...)/(...)/2016*, menținută prin Decizia civilă nr. (...)/15.09.2016 a Curții de Apel Timișoara – secția de contencios administrativ și fiscal, prin care s-a reținut că stabilirea anterioară a faptului că frații reclamantei au avut stabilit domiciliu obligatoriu înseamnă că această situație s-a răsfrânt nemijlocit și asupra reclamantei, care a locuit, fiind minoră, cu familia sa.

În practica altor instanțe naționale nu s-a putut identifica jurisprudență care să vizeze chestiunile de drept supuse dezlegării.

5. Opinia prezentei instanțe, în legătură cu problemele supuse dezlegării este următoarea:

După cum rezultă din deciziile anexate instanța de trimitere s-a raliat celei de-a doua orientări jurisprudențiale de la Curtea de Apel Brașov, astfel cum aceasta a fost prezentată la pct.IV.3.

6. Se anexează întreaga practică judiciară menționată (extrasă de pe programul ECRIS).

Totodată, se mai anexează, în copii certificate:

- cererea de chemare în judecată (f.1 vol.I dosar fond);
- întâmpinarea pârâtei (f.42-52 vol.I dosar fond);
- răspuns la întâmpinare, formulat de reclamanta (f.44 vol.II dosar fond)
- sentința civilă nr.727/CA/06.07.2016 a Tribunalului Brașov – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (f.70-71 vol.II dosar fond);
- Încheierea din data de 22 iunie 2016 a Tribunalului Brașov – secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal (f.68 vol.II dosar fond);
- cererea de recurs (f.2-5 dosar recurs);
- întâmpinarea intimetei-reclamante (f.12 dosar recurs);
- răspuns la întâmpinare, formulat de recurenta (f.28-31 dosar recurs);
- punctul de vedere al intimetei reclamante cu privire la problema supusă dezlegării (f.43-45 dosar recurs);
- punctul de vedere al recurenteii pârâte cu privire la problema supusă dezlegării (f.58-59 dosar recurs);
- încheierile ședințelor publice din data de 02.02.2017 (f.40 dosar recurs), 09.03.2017 (f.62 dosar recurs) și 06.04.2017 (f.64 dosar recurs) .

Pentru aceste motive

În numele legii

D I S P U N E

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Dacă dispozițiile art.1 și art.10 din Decretul-lege nr.118/1990, cu modificările și completările ulterioare, combinate cu dispozițiile art.14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, pot fi interpretate în sensul că existența unei hotărâri judecătorești definitive și/sau irevocabile prin care s-a constatat calitatea de persoană îndreptățită la beneficiile prevăzute de Decretul-lege nr.118/1990 a unui membru al familiei reclamantului face obligatorie recunoașterea calității de persoană îndreptățită și a reclamantului, fără a mai fi necesară coroborarea acestei hotărâri, sau a prezumției pe care o generează, cu alte probe.

Dispune trimiterea prezentei încheieri Înaltei Curți de Casație și Justiție, împreună cu înscrisurile menționate în considerente.

Dispune suspendarea judecării, conform prevederilor art. 520 alin.(2) din Codul de procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată, în condițiile art.396 alin.(2) din Codul de procedură civilă, azi data de 13 aprilie 2017.

Președinte

Judecător

Judecător

Grefier

Red.: 18.05.2017
Tehnored.R.F /19.05.2017
5 ex